

April, april, din dumma sill

Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Lära sig mer om en tradition.

Läraren reflekterar

Vem har inte blivit lurad 1:a april? Om inte eleverna hinner först, kanske du som lärare gör det?! [Här några exempel på Vi lärare](#)

Metod

Berätta om traditionen med aprilskämt. Skämtandet går tillbaka till 1600-talet och ett tidigt drag var att lura någon på fiktiva uppdrag. Läs mer på Nordiska museet: [Varför skämtar vi på första april?](#)

Aprilskämt, eller äldre att "narra april", är en typ av practical joke som tillämpas över stora delar av världen den 1 april, vilket innebär att man försöker lura varandra på olika harmlösa sätt. I flera länder finns ramsor och uttryck som uttalas när man avslöjar att personen blivit lurad. I Storbritannien, Irland, Kanada, USA, Australien och Nya Zeeland kallas dagen för All Fools' Day eller April Fools' Day. I Frankrike kallas den som blir utsatt för aprilskämt för un poisson d'avril (aprilfisk), och i Skottland för en gowk (gök/dummerjöns). [Wikipedia](#)

Själva ramsan "April, april, din dumma sill, jag kan lura dig vart jag vill" har troligen importerats från tyskan tyskans "April, April, ich kann dich narren wie ich will". Att det blev just en sill beror sannolikt på ett ljudrim (med april). Läs mer på Institutet för språk och folkminnen: [Första april](#).

Kända aprilskämt

1962: Nylonstrumpan över TV-apparaten. Innan det fanns färg-TV i Sverige sändes den 1 april 1962 ett inslag i Sveriges Televisions nyheter där Kjell Stensson berättade att man nu installerat ny utrustning i TV-huset. Den gjorde så att man inte skulle behöva köpa en ny TV-apparat för att få tv-bilden i färg. Det skulle tills vidare räcka med att klippa upp en nylonstrumpa och sätta fast den över bildrutan på den gamla svartvita TV-apparaten.

Bifogad video: <https://www.youtube.com/embed/lZa3Xrc1eqU?feature=oembed>

1980: Sommartid införs i smyg. Den 1 april 1980 skrev DN att sommartiden hade införts i smyg, utan föregående information: alla klockor gick fel, ingen visste vad klockan egentligen var, och totalt kaos rådde överallt, enligt DN. I verkligheten infördes sommartiden den 6 april 1980, då Sverige fick sommartid för första gången sedan år 1917. Från 1981 och framåt började sommartiden istället den sista söndagen i mars.

Den 1 april 1993 vann Brynäs IF den tredje SM-finalen hemma i Gavlerinken mot Luleå HF med 7–4. Därmed hade Brynäs reducerat till 1-2 i matcher och Luleå kunde därför ännu inte fira sitt första SM-guld (det skulle komma att dröja tre år till). Efter slutsignalen berättade SVT:s kommentator Arne Hegerfors att matchen skulle spelas om, samtidigt som TV-tittarna fick se hur åskådarna gick in i arenan igen. Experten Anders Parmström fyllde i med att orsaken var att Brynäs tränare Tommy Sandlin "tagit en rövare" och låtit sina spelare spela matchen med klubbor med otillåten vinkel på bladet. Hegerfors avslutade då sändningen med att SVT tyvärr inte kunde visa "den nya" matchen eftersom andra

program skulle visas men SVT skulle givetvis bjuda på bilder i morgondagens Sportnytt. Den 2 april stod det dock klart för alla att firma Hegerfors/Parmström spelat in skämtet redan i samband med att publiken gick in i arenan den första, och enda, gången.

[Fler klassiska exempel finns på Wikipedia](#). Några skämt från TV4Nyhetererna:

Bifogad video: https://www.youtube.com/embed/yb8vfdOcSwI?si=9uDwKT53M_DSevr

Flera mediahus har sedan slutet av 2010-talet slutat med aprilskämt på grund av fejknyheter. Läs mer om detta i SVD: [Fejknyheter sätter stopp för aprilskämt](#)

Frågor att skriva och samtala om

- Har du blivit lurad av ett aprilskämt?
- Har du lurat någon?
- Har du sett, hört eller läst något roligt aprilskämt?
- Vad utmärker ett bra (och dåligt) aprilskämt?
- Är det okej att luras? Var går gränsen?
- Vad tycker du om aprilskämt – roliga eller irriterande?
- Ska TV och tidningar fortsätta med aprilskämt?

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa.

Centralt innehåll*

Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor.

Texter i digitala miljöer samt andra texter som kombinerar ord, bild och ljud. Språkliga och dramaturgiska komponenter samt hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i filmiskt berättande, teaterföreställningar och webbtexter.

Betygskriterier*

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som utvecklar samtalen och diskussionerna **väl**. Eleven framför åsikter med **väl** underbyggda argument.

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

* svenska, årskurs 7-9